

Stockholms universitets Östersjöcentrum
Protokoll fört vid styrelsemöte 1/2021, 22 februari
via Zoom kl. 14-17

Närvarande:

Lena Gustafsson, ordförande, Umeå universitet
Martin Jakobsson, ledamot, Stockholms universitet
Michael Tedengren, ledamot, Stockholms universitet
Astri Muren, ledamot, Stockholms universitet
Mikael Karlsson, ledamot, Kungliga Tekniska Högskolan
Christina Rudén, ledamot, Stockholms universitet
Nina Kirchner, ledamot, Stockholms universitet

Adjungerade till mötet:

Tina Elfving, föreståndare, Östersjöcentrum
Christoph Humborg, vetenskaplig ledare, Östersjöcentrum
Annika Tidlund, sekreterare, Östersjöcentrum

Östersjöcentrums medarbetare Henrik Svedäng och Henrik Hamrén deltog under punkt 6.2.

---

1. Styrelsemötet öppnades

Ordförande Lena Gustafsson hälsade alla välkomna och öppnade mötet.

Mikael Karlsson informerar styrelsen att han från 15 mars kommer att höra till Uppsala universitet, där han fått ett lektorat i ämnet Climate change leadership. Övriga ledamöter gratulerar till den nya tjänsten.

2. Val av sekreterare och justeringsperson

Annika Tidlund utsågs till sekreterare. Astri Muren utsågs till justeringsperson.

3. Godkännande av föredragningslista

Inför mötet hade en ledamot föreslagit att mötet skulle diskutera Forsknings- och Innovationspropositionen, och då särskilt förslaget om viss fördelning av basanslaget via profilmråden och dess eventuella bärighet framöver på verksamheten vid Östersjöcentrum. Styrelsen beslutade att skjuta denna diskussion till nästa styrelsemöte.

Föredragningslistan godkändes.

4. Föregående protokoll

Protokollet från föregående möte, 3/2020, godkändes för publicering på hemsidan.

[Not: Christina Rudén anförde att hon bör anges som suppleant i föregående mötesprotokoll. Sekreteraren skickade efter mötet rektorsbeslutet om styrelsens sammansättning, och där anges inte några suppleanter. Alla ledamöter är således ordinarie sedan 2020.]

5. Ekonomi och verksamhet 2020

5.1 Årsrapport 2020 och utfall (bilaga 2)

Föreståndaren presenterade utfallet för 2020. Det budgeterade underskottet har vänts till nollresultat. Huvudsakligen beroende på färre evenemang och resor, personal som var tjänst- resp. föräldraledig, samt en sen rekrytering av en av Baltic Fellows.

Föreståndare gav en guidad tur genom årsrapporten, och summerade de viktigaste resultaten under varje stadgemål.

Styrelsen hade några mindre påpekanden:

- ACES ska ändras till sitt nya namn Institutionen för miljövetenskap i både Årsredovisning och Verksamhetsplan.
- Lägg till viktiga samverkansparter i presentation av projekt under Forskning. Det kan vara av betydelse nu när samverkan rankas så högt. Ett exempel är Jakobssons projekt som genomfördes tillsammans med Strålsäkerhetsmyndigheten.

Styrelsen godkände årsredovisningen som den menade utvecklats till att ge en allt bättre och överskådligare bild av verksamheten.

6. Planerad verksamhet 2021

6.1 Budget och Verksamhetsplan (bilaga 3 och 4,5,6)

Föreståndaren gjorde en översiktlig genomgång av budgeten för 2021. Den är planerad med ett medvetet underskott. Detta är sedan länge planerade utgifter för att använda Östersjöcentrums kapital; avskrivningar för R/V Electra och pontonbryggan samt delfinansiering av Baltic Fellows, vilket innebär att kapitalet är in-tecknat i sin helhet. Andra särskilda utgifter är en ersättningsbåt för Limanda, som kommer att vara en avskrivningskostnad de kommande 10 åren, samt kostnader för Askölaboratoriets 60-årsjubileum under 2021. Styrelsen godkände budgeten.

Föreståndare gav en guidad tur genom verksamhetsplanen, och presenterade de viktigaste planerna under varje stadgemål.

Några särskilt intressanta punkter:

- Verksamhetsplanen och forskningen har sedan i år ett Källa till hav-perspektiv.
- Kungens stiftelse har gett stöd till ett samarbete med KTH om självgående ytfarkoster. De ska bland annat användas till att inventera livsmiljöer runt Askö.
- Stiftelsen BalticSea2020 överväger att finansiera Östersjöcentrum för att ta fram ett bra läromaterial om Östersjön. Förhoppningen är att det kan ske genom en samlad plattform.
- Den nya båten kommer till Askö i vår och ska då döpas i en fin ceremoni. Yoldia är arbetsnamnet, vilket är en mussla som gett namn åt en spännande period i Östersjöns tidiga historia.
- Askös 60-årsjubileum ska förhoppningsvis kunna firas med ett fysiskt evenemang i september. Kungen har meddelat att han gärna närvarar. Vi planerar att dela ut två stipendier i Bengt-Owe och AnnMari Janssons namn. De två var pionjärer på Askö och deras vetenskapliga gärning kan sägas vara grunden till både Östersjöcentrum och Stockholm Resilience Center.

Styrelsen hade några mindre påpekanden:

- Förslaget från miljömålsberedningen om en Havslag kan få stor betydelse. Den vidare beredningen kan vara viktig att följa.
- Delmålet om att forskningsverksamheten ska vara 50% externfinansierad år 2022 bör förtydligas, så att intentionen att visa att vår forskning håller hög kvalitet inte missförstås som en ambition att göra anställningarna osäkra.
- Även delmålet om att använda SU:s nya forskningsindikatorer diskuterades. Styrelsen menade att det är viktigt att inte bara använda kvantitativa mått. Kvalitativa mått kan vara ett viktigt komplement. Ledningen menade att det är viktigt för ÖC att i jämförelser visa att vår forskning ligger i nivå eller högre, trots vårt stora fokus på samverkan. Detta kommer att diskuteras mer på nästa styrelsemöte.
- Den tvärvetenskapliga profilen bör tydliggöras och utvecklas. Det är inte enbart vidare samverkan över t.ex. naturvetenskap och humaniora som är av vikt. Även samverkan mellan forskare med olika specialkunskaper inom naturvetenskap kan vara ett värdefullt gränsöverskridande.

Styrelsen godkände verksamhetsplanen som den menade utvecklats väldigt bra, och hoppades att den fungerar som ett värdefullt arbetsredskap i Östersjöcentrums verksamhet.

6.2 Fördjupning: Strömmingen och ett alltmer intensivt och kustnära fiske.

Henrik Hamrén (vetenskapsjournalist) berättade om Östersjöcentrums kommunikationsarbete när det gäller strömmingens prekära situation. En policy brief i ämnet är snart färdig för lansering. Där kommer det kraftigt ökade fisket längs kusten att påvisas och diskuteras.

Henrik Svedäng (fiskforskare) berättade om några forskningsstudier om strömmingen som pågår vid Östersjöcentrum. Eftersom mängden strömming har minskat kraftigt och fisket är hårt så är frågan om det finns flera delbestånd viktig. Detta undersöks genom att studera fiskens hörselstenar, otoliter, som kan berätta var fisken levit. Dessutom planeras akustiska undersökningar för att följa hur kustens strömming förflyttar sig. Sammantaget kan detta bli ett viktigt policyunderlag för att minska fisketrycket på denna ekologiskt viktiga art.

6.3 Övrig information

En ansökan till Vetenskapsrådet om Investering i befintlig infrastruktur är precis färdig. Den handlar om att koppla ihop hav- och klimatforskning genom att utrusta Askö med sensorer för atmosfärsforskning och robotar för att inventera livsmiljöer.

Samma vetenskapliga tema ligger till grund även för en ansökan om Starka forskningsmiljöer, också den till Vetenskapsrådet. Konkurrensen om dessa medel är mycket hög.

En majoritet av ledamöterna i Havsmiljöinstitutets styrelse har röstat för att flytta huvudmannskapet från GU till SLU som ett första steg i en rotation mellan lärosäten. Det är dock regeringen som fattar beslut om HMI, och utfallet från HMIs styrelses votering får ses som en rekommendation.

Bilder på den nya båten visades. Det är en katamaran på 14 m i mycket fint skick. Båten har ett rejält arbetsdäck med kran, och möjlighet att sova, duscha och fixa mat och kaffe. En betydligt bättre arbetsmiljö för både personal och forskare, som också kommer att fungera utmärkt för undervisning.

7. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

8. Kommande styrelsemöten

Kommande möten är måndag 24/5, kl. 13-16. Kallelse ska finnas i allas kalendrar.

9. Styrelsemötet avslutas

Ordföranden Lena Gustafsson avslutar dagens möte och tackade styrelsen och alla medarbetare för allt arbete.

Vid protokollet: Annika Tidlund

Justerat av:

Lena Gustafsson, ordförande, 24/2, 2021

Astri Muren, ledamot, 24/2, 2021